

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 września 2021 r. w sprawie o sygn. akt I C 143/20 z powództwa (...) S.A. w W. przeciwko D. F. o zapłatę Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi:

1. oddalił powództwo;
2. zasądził od powoda (...) S.A. w W. na rzecz pozwanego D. F. kwotę 1 817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(wyrok k. 67)

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu na podstawie art. 368 § 1 pkt 2 k.p.c. zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego tj:

- art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez dowolną ocenę dowodów zgromadzonych w sprawie, polegającą na odmowie przyznania przedłożonym przez powódkę dokumentom waloru dowodowego, co doprowadziło do uznania przez Sąd, że powód nie udowodnił zasadności dochodzonego roszczenia;
- art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. przez oddalenie powództwa w całości, pomimo nie przedstawienia przez stronę pozwaną żadnych dowodów mogących być podstawą takiego rozstrzygnięcia;
- art. 6 k.c. oraz art. 77³ k.c. w związku z art. 232 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że powód nie wykazał faktu zawarcia umowy pożyczki pomimo, iż powód złożył wraz z pozwem wydruki umów zawartych na odległość, wskazując, że zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na mocy pełnomocnictwa udzielonego przez pozwanego oraz przedstawił potwierdzenie przelewu weryfikacyjnego oraz potwierdzenie przelania na rachunek bankowy;
- art. 308 i 309 k.p.c. poprzez nie uznanie za środki dowodowe dołączonych do pozwu dokumentów, w postaci wydruku umowy oraz potwierdzeń przelewu weryfikacyjnego oraz przelewu kwoty pożyczki pomimo, iż wymieniony w cytowanych artykułach katalog ma charakter otwarty, a moc dowodową wydruków należy oceniać zgodnie z zasadami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c.

W konkluzji powód wniósł o zmianę wyroku, poprzez uwzględnienie powództwa w całości, a w konsekwencji zmianę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda pełnych kosztów procesu, za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(apelacja k. 78-85)

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji powoda w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm prawem przepisanych.

(odpowiedź na apelację k. 94-98)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja powoda okazała się niezasadna.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy znajdują oparcie w zgromadzonym w toku postępowania materiale dowodowym. Sąd Okręgowy przyjmuje zatem wskazane ustalenia za własne podzielając również ich ocenę jurydyczną, przeprowadzoną w zgodzie z dyrektywami zawartymi w art. 233 § 1 k.p.c.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazać trzeba, iż nie zasługuje on na uwzględnienie. Należy wskazać, że zarzut naruszenia przedmiotowego przepisu może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

W przedmiotowej sprawie apelujący naruszenie powyższego przepisu opiera na dowolnym, w jego ocenie, nie przyjęciu za wiarygodnych wydruków dokumentów opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, który został złożony przy zawarciu umowy i na wydruku potwierdzenia wykonania transakcji płatniczej sporządzonej przez firmę (...). Skarżący jednak zapomina, iż drukowanie dokumentów opatrzonych podpisem elektronicznym mija się z celem - ich ważność jest weryfikowalna jedynie w postaci cyfrowej, dla oceny takiego papierowego wydruku nie ma znaczenia, że został opatrzony podpisem elektronicznym. Na możliwość jego zweryfikowania w formie cyfrowej wskazuje zresztą i sama treść umowy, z której wynika, że prawidłowość i ważność podpisu elektronicznego można potwierdzić otwierając podpisaną elektronicznie wersję umowy przy użyciu bezpłatnej aplikacji A. (...) R. przy aktywnym połączeniu z siecią internetową (pkt 2 informacji pod umową - k. 26). Tym samym ustalenia Sądu I instancji o braku dowodu na zawarcie przez pozwanego umowy pożyczki wskazanej w pozwie nie są dowolne.

Słusznie też zauważa Sąd I instancji, iż na zawarcie przez pozwanego w dniu 13 czerwca 2018 roku umowy pożyczki nie wskazuje również przelew weryfikacyjnej kwoty 1 zł wskazany w wydruku wykonania transakcji płatniczej B. M., który miał zostać wykonany ponad rok wcześniej, gdyż 24 lutego 2017 roku. Powyższe więc w świetle zasad doświadczenia życiowego dyskwalifikuje wskazane potwierdzenie wykonania transakcji jako dowód na zawarcie przez pozwanego rok później pożyczki. Ponadto należy zauważyć, iż z przedłożonego przez powoda wydruku treści pożyczki wynika, że przelew kwoty 1 zł związany był z utworzeniem konta klienta - potwierdzeniem tożsamości, które nie jest równoznaczne ze złożeniem wniosku o pożyczkę ani z zawarciem umowy (vide: § 2 pkt 2 wydruku treści pożyczki k. 23v). Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji właściwie ustalił, iż brak wykazania złożenia przez pozwanego wniosku o pożyczkę uniemożliwia przyjęcie, iż wskazana kwota 6 500 zł została przelana z tego tytułu. Wnioski Sądu Rejonowego w zakresie braku ustaleń odnośnie nie zawarcia przez pozwanego umowy były logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, żaden z przedłożonych przez powoda dowodów im nie przeczył.

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji nie naruszył też przepisów art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c. z których wynika, iż otwarty katalog środków dowodowych, możliwość skorzystania z każdego źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jeśli tylko nie jest to sprzeczne z przepisami prawa. Nie ulega więc wątpliwości, iż art. 309 k.p.c. może mieć zastosowanie także do niepodpisanych wydruków komputerowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2008 r., I CSK 138/08, LEX nr 548795 czy z dnia 9 września 2016 r., V CSK 13/16, LEX nr 2188804). Z treści art. 309 k.p.c. wynika, że możliwe jest przeprowadzenie dowodu także innymi środkami niż wymienione w kodeksie,

o ile są one nośnikami informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a ich wykorzystanie nie pozostaje w sprzeczności z przepisami prawa. Powyższy przepis nie wpływa jednak na moc dowodową takich dowodów, którą każdorazowo dokonuje sąd przy uwzględnieniu realiów konkretnej sprawy.

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji przedłożone przez skarżącego w toku postępowania pierwszoinstancyjnego wydruki komputerowe zgodnie z treścią art. 309 k.p.c. uznał za dowody, jednakże mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz stanowiska stron – w szczególności pozwanego przeczącego zawarciu wskazanej w pozwie umowy – dokonując ich oceny uznał wydruki dokumentów elektronicznych, które w tym kształcie nie są weryfikowalne, za bezwartościowe, nie posiadające mocy dowodowej.

Sąd I instancji nie naruszył też przepisu art. 308 k.p.c., gdyż nie przedłożył w sprawie jakiegokolwiek dokumentu zawierającego zapis obrazu lub dźwięku – złożył jedynie wydruki. Z tych samych względów nie mógł też naruszyć art. 77³ k.c., który stanowi, iż dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią, gdyż powód żadnego takiego dokumentu do akt sprawy nie przedłożył.

Mając na względzie powyższe, należy więc uznać, iż również podniesiony przez powoda zarzut naruszenia art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. okazał się niezasadny, gdyż powód nie wykazał zawarcia w dniu 13 czerwca 2018 roku z pozwanym umowy pożyczki. Stosownie bowiem do treści wskazanego przepisu, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. To na stronach ciąży bowiem obowiązek przedstawienia dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Wskazany powyżej ciężar dowodu w znaczeniu materialnym uzupełnia ciężar dowodu w znaczeniu formalnym wyrażony w art. 232 k.p.c., zgodnie z treścią którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2007 r., II CSK 293/07, ciężar udowodnienia faktu należy rozumieć z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. W przedmiotowej sprawie to w interesie powoda było wykazanie, iż zawarł z pozwaną umowę pożyczki oraz, że ją wykonał tj. wydał pozwanemu przedmiot pożyczki czyli pieniądze w kwocie 6 500 zł, gdyż to wykazanie tych okoliczności było podstawą skutecznego dochodzenia roszczenia – Sąd I instancji rozstrzygając przedmiotową sprawę nie dopuścił się więc naruszania art. 6 k.c. przyjmując, iż to powoda, a nie pozwanego, obciążał obowiązek udowodnienia tych okoliczności, któremu nie sprostał z przyczyn wskazanych wyżej.

W świetle powyższego apelacja powoda podlegała oddaleniu zgodnie z treścią art. 385 k.p.c. jako bezzasadna.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 265) zasądając od powoda, który przegrał postępowanie apelacyjne w całości, na rzecz pozwanego kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego obejmujących wyłącznie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego.